

MANIFEST

9 de març de 2018

El Síndic alerta que prohibir que Jordi Sànchez exerceixi els seus drets polítics és un atac greu als principis que sustenten l'Estat de dret a Espanya i el Codi Europeu de Drets Humans

- **Considera que negar la possible investidura del candidat a la presidència de la Generalitat vulnera els drets de participació política de tota la ciutadania de Catalunya**
- **Només el president del Parlament té competències sobre el debat d'investidura**

El Síndic de Greuges considera que la interlocutòria del jutge instructor del Tribunal Suprem de la causa especial núm. 20907/2017, de 9 de març, en què denega la sol·licitud de Jordi Sànchez de gaudir dels permisos necessaris per participar, com a candidat, en la sessió d'investidura convocada pel president del Parlament de Catalunya per al proper 12 de març vulnera, a parer d'aquesta institució, els drets de participació política del diputat i de tota la ciutadania de Catalunya.

En efecte, l'article 23 de la Constitució i l'article 3 del Protocol addicional núm. 1 al Conveni europeu de drets humans, quan reconeixen el dret al sufragi actiu i passiu, determinen que les persones que no incorren en causa d'inhabilitació poden ser escollides com a representants populars. El dret de sufragi passiu no es limita, però, al dret a ser votat o ser escollit, sinó que es desplega, un cop escollit, al dret a desenvolupar la tasca de representació per a la qual s'ha estat elegit. Així ho va manifestar al seu dia la Comissió Europea de Drets Humans, l'any 1984, en considerar que “no és suficient que una persona tingui el dret a ser candidat, ha de tenir també el dret exercir com a parlamentari un cop escollit. Adoptar una opinió contrària significaria buidar de contingut el sentit del dret a ser candidat en unes eleccions” (cas M. contra el Regne Unit, decisió de la Comissió de 7 de març de 1984, núm. 10316/83).

En el cas de Catalunya, l'Estatut (art. 67) estableix que per ser candidat i esdevenir president de la Generalitat cal ser diputat al Parlament. La condició de diputat o diputada, per tant, genera un dret potencial a esdevenir president del govern, si es compta amb el suport majoritari de la cambra. Això només ho pot constatar i per tant, decidir, el president del Parlament, després de les consultes als grups parlamentaris. El poder judicial no pot substituir aquesta funció democràtica.

D'altra banda, de la Llei 13/2008 i del Reglament del Parlament de Catalunya es desprèn que la persona candidata a la presidència de la Generalitat defensi la seva candidatura de manera presencial, en la sessió d'investidura convocada per la presidència de la institució.

En aquest sentit, tot i existir diferències molt clares entre les dues situacions – i més greus des del punt de vista processal en el cas anterior-, cal recordar el de l'any 1987, en que davant la petició d'excarceració prèvia, l'Audiència Nacional va permetre la participació al ple d'investidura del Parlament Basc a qui va ser candidat a la lehendakaritza per Herri Batasuna, Juan Karlos Yoldi.

En síntesi, Jordi Sànchez és plenament titular de tots els drets polítics que li reconeixen la Constitució i els tractats internacionals. La negativa del jutge Instructor a permetre la seva participació en una sessió d'investidura en què és el candidat proposat vulnera de manera flagrant aquests drets i va en contra de la jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH), que considera que “el paper dels òrgans judicials no pot en cap cas modificar l'expressió del poble” (STEDH Kerimova contra Azerbaidjan, del 30 de setembre de 2010).

Aquesta jurisprudència reconeix que els drets polítics de les persones privades de llibertat no són absoluts i poden ser modulats, d'acord amb el principi de proporcionalitat, per la legislació electoral dels estats. Un cop més, però, la interlocutòria del Tribunal Suprem no fa cap mena de modulació sobre la situació personal i singular del diputat, a qui es denega totes i cadascuna de les mesures que proposa per participar en les sessions del Parlament.

A més, en aquest cas resulta afectat el dret de participació política de tota la ciutadania, en tant que l'article 23.1 de la Constitució no es limita a l'elecció d'uns candidats en unes eleccions, sinó que inclou el dret que les persones que han estat elegides puguin exercir el càrrec i les funcions que comporta.

El Síndic de Greuges, en el marc del seu mandat estatutari de defensa dels drets individuals i les llibertats públiques, i sens perjudici del respecte a la independència del poder judicial, ha manifestat en diferents ocasions que la qualificació penal com a rebel·lió o sedició dels fets al voltant de l'1 d'octubre és clarament desproporcionada i pot atemptar contra principi de legalitat penal. Així mateix, és desproporcionada la mesura cautelar de presó provisional que es manté en el marc d'aquest procés per a quatre persones; mesura que, en tant que s'hagi adoptat en funció de la ideologia d'aquestes persones, seria contrària al dret a la llibertat d'expressió, la llibertat de reunió i manifestació i el dret a la llibertat i seguretat personals.

Davant d'aquesta interlocutòria, que el Síndic considera que resulten vulnerats elements actius i passius del dret de participació política i de la llibertat, i que hi ha motius per formalitzar recurs davant de la Sala Penal del Tribunal Suprem. En el cas que es desestimi de nou la petició de Jordi Sánchez, interposar recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional, i si persisteix aquesta restricció injustificada, arbitrària i discriminatòria, atenent el precedent del cas Yoldi, formular demanda davant del Tribunal Europeu de Drets Humans amb sol·licitud de mesures cautelars per permetre al candidat Jordi Sánchez presentar-se a la investidura com a president de la Generalitat de Catalunya.

En aquest context, el Síndic informarà el Parlament de Catalunya, les entitats socials de tot el territori i la societat en general de les iniciatives que ha dut a terme en els darrers mesos davant d'aquestes continuades vulneracions de drets i llibertats fonamentals.

Així mateix, convida als ciutadans a presentar les queixes que considerin oportunes i reitera el seu compromís de comunicar-ho a les més altes instàncies de promoció i defensa dels drets humans, especialment en l'àmbit internacional del Consell i de la Unió Europea, i de NNUU.

Contacte premsa Síndic:

Judith Macaya-Marta Buil

premsa@sindic.cat Tel: 935 538 453 - 667675105